

MHCO090000212020



सादर तारीख - ०७/०९/२०२०

नोंदणी तारीख - ०७/०९/२०२०

निर्णय दिनांक - १८/०७/२०२६

कालावधी - वर्ष ०६ महिने ०६ दिवस ११

कोर्ट विद्यमान न्यायाधीश, सहकार न्यायालय क्र. १, कोल्हापूर.

(श्रीमती ई. अ. भास्कर, न्यायाधीश यांचे समोर)

सहकार वाद क्रमांक १९/२०२०

निशाणी - ४२

सम्राट नागरी सहकारी पतसंस्था मर्या., कागल,

ता. कागल, जि. कोल्हापूर.

तर्फे मॅनेजर,

श्री. सुधाकर कृष्णात कदम.

व. व. ५३, धंदा : नोकरी,

रा. कागल, ता. कागल, जि. कोल्हापूर.

....

वादी.

विरुद्ध

१. श्री. तानाजी गुंडू मोरे.

व.व: ४७, धंदा: शेती ,

रा. ८९, म्हाकवे गल्ली, नेली,

ता. करवीर, जि. कोल्हापूर.

....

प्रतिवादी

२. श्री. प्रकाश गजानन नाळे.

व.व: ४३, धंदा: शेती,

रा. ६५८, कागल, ता. कागल, जि. कोल्हापूर.

३. श्री. विजय गजानन नाळे.

व. व. ५०, धंदा: शेती,

रा. ६५८, कागल, ता. कागल, जि. कोल्हापूर.

दावा रक्कम रु. १, ३२, २१६/- वसुलीसाठी.

वादीचे वकील -

अॅड.श्री. आर. डी. मगदूम.

प्रतिवादी क्र. १ व ३ -

एकतर्फा.

प्रतिवादी क्र. २ -

स्वतः हजर.

- निकालपत्र -
(घोषित दिनांक १८/०७/२०२६)

१. वादी संस्थेने प्रस्तुतचा दावा प्रतिवादी क्र. १ ते ३ यांच्याकडून थकीत कर्ज रक्कम रु.१,३२,२१६/-, द.सा.द.शे १५% व्याजासह वसुल होऊन मिळणेकरिता दाखल केला आहे.

वादी संस्थेचा दावा थोडक्यात खालीलप्रमाणे असा आहे,

२. वादी संस्था ही महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, १९६०, अंतर्गत नोंद झालेली सहकारी संस्था आहे जीचा उद्देश आपल्या गरजू सभासदांना त्यांच्या आवश्यकतेप्रमाणे कर्ज पुरवठा करणे हा आहे. प्रतिवादी हे वादी संस्थेचे सभासद आहेत. प्रतिवादी क्र. १ यांनी वादी संस्थेकडून त्यांच्या व्यवसायासाठी कर्ज रक्कम रु. १,००,०००/- मिळणेकरिता मागणी केली. सदर कर्जाकरिता प्रतिवादी क्र. १ यांनी मौजे नेली, ता. करवीर, जि. कोल्हापूर येथील ग्रामपंचायत मिळकत नं. २८५ यांचा अ. नं. ४२७ ने नोंद असलेले क्षेत्र ४० फूट * ३७ फूटाचे एकूण क्षेत्र १४८० चौ. फूट वरील घर मिळकत वादी संस्थेस कंटेन्यूरिंग गॅरंटी तारण गहाण दस्त क्र. ३०१/२०१४ ने लिहून दिले आहे. सदर कर्जास प्रतिवादी क्र. २ व ३ यांनी जामीनदार म्हणून जबाबदारी स्वीकारली. वादी संस्थेने प्रतिवादींच्या कर्ज मागणी अर्जाचा विचार करून दि. २२/०१/२०१४ रोजी रक्कम रु. १,००,०००/- इतके कर्ज द.सा.द.शे. १५% व्याजदराने मंजूर केले व रक्कम थकीत झालेस द.सा.द.शे. २% दराने दंडव्याज देण्याचे ठरले होते. प्रतिवादींनी दिनांक ०७/०१/२०१४ रोजी वादी संस्थेकडे वचनचिठ्ठी, कर्जरोखा, इकरारपत्र इ. कागदपत्रे देऊन प्रत्यक्ष कर्जाची उचल केली. प्रतिवादी यांनी ठरलेल्या कर्जाच्या हप्त्याची परतफेड केली नाही. प्रतिवादी क्र. १ ते ३ यांच्याकडे वारंवार रक्कमेची मागणी करून व नोटीस पाठवून मागणी केली असता त्यांनी ठरल्याप्रमाणे हप्ते भरले नाही, त्यामुळे सदरचा

दावा प्रतिवादी क्र. १ ते ३ विरुद्ध रक्कम रु. १,३२,२१६/- वसुलीसाठी दाखल करण्यात आला आहे.

३. प्रतिवादी क्र. २ यांनी निशाणी १६ अन्वये त्यांचे म्हणणे मांडले. त्यांचे पुढे असे म्हणणे आहे की, प्रतिवादी क्र. १ यांनी वादी पतसंस्थेकडून घेतलेल्या कर्जास ते जामीन आहेत. तसेच वादी संस्थेने प्रतिवादी क्र. १ यांनी घेतलेल्या कर्जाची व्याजासह रक्कम ही कर्जदार यांचे स्थावर मिळकत विकून वसूल करण्याची विनंती त्यांनी केली आहे.

४. प्रतिवादी क्र. १ व ३ यांना दाव्याचे समन्स पाठवणेत आले. समन्सची प्रत्यक्ष बजावणी होऊनसुद्धा प्रतिवादी हे हजर न झालेने त्यांचेविरुद्ध एकतर्फी हूकूम नि. १ वर दि. १८/११/२०२२ रोजी करण्यात आला.

५. वादी व प्रतिवादी यांची दाव्यातील कथने विचारात घेता माझ्या पुर्वाधिकाऱ्यांनी खालील मुद्दे निशाणी १७ उपस्थित केले, त्यांची उत्तरांसहित कारणमिमांसा खालीलप्रमाणे:

अ. क्र.	मुद्दे	निष्कर्ष
१.	प्रतिवादी क्र. २ ने शाबित केले का, प्रतिवादी क्र. १ हे वादातीत कर्ज रक्कमेस जबाबदार आहेत ?	... नकारार्थी.
1.	Does opponent no. 2 prove that only opponent no. 1 is liable for claim amount ?	...In the Negative.
२	अंतिम निवाडा व आदेश काय ?	... अंतिम आदेशाप्रमाणे.
2.	What Award and Order ?	...As per final order.

कारणमिमांसा

६. सदर कामी वादी त्यांचा दावा शाबीत करण्याकरिता वादी संस्थेकडून नि-१८ अन्वये श्री. सुधाकर कृष्णात कदम यांच्या साक्षी पुराव्यावर व खालील कागदपत्रांवर भिस्त ठेवली आहे.

१. कर्ज खातेउतारा नि. २०,
२. नोटीस नि. २१ व २२,
३. पोहोच पावती नि. २१-अ,
४. कर्ज मागणी अर्ज नि. २३,
५. तारणगहाण खत नि. २४,
६. कर्जरोखा नि. २५,
७. वचनचिठ्ठी नि. २६,
८. इकरारपत्र नि. २७,
९. स्टॅम्प नि. २८ ते ३०,
१०. तारणगहाण दस्त नि. ३२ व ३३,
११. व्हॅल्युएशन रिपोर्ट नि. ३४,
१२. नमुना आठ-अ नि. ३५
१३. कर्जबोजा नोंद करणेबाबत पत्र नि. ३६
१४. संचालक मंडळ ठराव नि. ३८,

७. वादी संस्थेने नि. ३९ वरील पुरसिसप्रमाणे त्यांचा पुरावा बंद केला. प्रतिवादी क्र. २ चा पुरावा नि. १ वरील आदेशाने पुरावा बंद केला आहे. वादी तर्फे त्यांच्या विद्वान वकीलांचा युक्तीवाद ऐकण्यात आला. प्रतिवादी यांना पुरेशी संधी देऊनही त्यांनी युक्तीवाद केला नाही. त्यामुळे सदर कामी प्रतिवादी यांची कैफियत त्यांचा युक्तीवाद म्हणून ग्राह्य धरण्यात येत आहे.

मुद्दा क्र. १ करिता: -

८. सदर कामी वादी संस्थेचा दावा शाबीत करण्याकरिता वादी संस्थेचे विद्वान वकीलांनी युक्तीवाद केला की, प्रतिवादी क्र. १ ते ३ हे संस्थेचे सभासद आहेत. प्रतिवादी क्र. १ कर्जदार असून त्यांनी संस्थेकडून व्यवसायासाठी कर्ज रक्कम रु. १,००,०००/- द. सा. द. शे. १५% व्याजदराने घेतले व त्यास प्रतिवादी क्र. २ व ३ जामीनदार होते. याउलट प्रतिवादी क्र. २ यांच्या कैफियतीमधील कथनांप्रमाणे, प्रतिवादी क्र. १ यांनी कर्ज घेतले म्हणून त्यांच्याकडून

कर्जाची वसुली करुन घेण्यात यावी.

९. सदर दोन्ही पक्षांच्या बाजूंचा विचार करता वादी साक्षीदार श्री. सुधाकर कृष्णात कदम यांनी वादीने दाखल केलेल्या दाव्यातील कथनांची पुनःवृत्ती केली आहे व प्रतिवादी त्यांच्या संस्थेचे सभासद असून त्यांनी संस्थेकडून रक्कम रु. १,००,०००/- कर्ज घेतले आहे असे कथन केले आहे. वादी साक्षीदाराच्या उलटतपासादरम्यान सदरच्या बाबी प्रतिवादीनी आव्हानीत केल्या नाही. वादीने दिलेला साक्षी पुरावा व नि. २३ कर्ज मागणी अर्जाचे अवलोकन केले असता प्रतिवादी क्र. १ ते ३ हे संस्थेचे सभासद असल्याचे दिसून येते. तसेच प्रतिवादी क्र. १ यांनी रक्कम रु. १,००,०००/- वादी संस्थेतून कर्ज मागणी केली व प्रतिवादी क्र. २ व ३ जामीनदार असल्याचे दिसून येते.

१०. तसेच निशाणी २५ वरील कर्जरोखा, निशाणी २६ वरील वचनचिठ्ठी, निशाणी २० वरील कर्ज खातेउताऱ्याचे अवलोकन केले असता, दिनांक २२/०१/२०१४ रोजी वादी संस्थेने प्रतिवादींना कर्ज रक्कम रु. १,००,०००/- दिल्याचे दिसून येते व त्या अनुषंगाने प्रतिवादींनी निशाणी २५ वरील कर्जरोखा, निशाणी २६ वरील वचनचिठ्ठी, निशाणी ३२ वरील कंटिन्युईंग तारण गहाणदस्त लिहून दिल्याचे दिसून येते व सदरची कर्ज रक्कम फेडण्याची हमी दिल्याचे दिसून येते.

११. वादीचे विद्वान वकीलांनी पुढे युक्तीवाद केला की, प्रतिवादींना कर्जाची परतफेड केली नाही. तसेच निशाणी २० वरील खाते उताऱ्याचे अवलोकनावरून दि. १५/१२/२०१९ अखेर प्रतिवादींकडून रक्कम रु. १,२३,७१६/- थकीत असल्याचे दिसून येते. सदरच्या सर्व बाबी वादीच्या साक्षीदार श्री. सुधाकर कृष्णात कदम यांनी साक्षी पुराव्यादरम्यान शाबीत केले आहे. तसेच सदर कामी प्रतिवादींनी सदरच्या पुराव्याला कोठेही आव्हानीत केले नाही त्यामुळे सदरचा साक्षी पुरावा व त्या अनुषंगाने शाबीत केलेले दस्तावेज निर्विवाद सिध्द झाले आहे.

१२. सदर युक्तीवादाच्या अनुषंगाने विचार करता वादी साक्षीदाराने त्यांच्या शपथपत्राव्दारे दाव्यातील कथनांची पुनःवृत्ती केली आहे व प्रतिवादींनी वादी संस्थेकडून कर्ज उचल करून ती द.सा.द.शे. १५ टक्के व्याजदराने फेड करण्याची जबाबदारी घेतल्याचे कथन केले. याउपर निशाणी २५ वरील कर्जरोख्याप्रमाणे त्यांच्यामध्ये द.सा.द.शे. १५ टक्के व्याजदर ठरला होता. तसेच निशाणी २६ वरील वचनचिठ्ठीचे अवलोकन केले असता प्रतिवादी क्र. १ ते ३ यांनी वादी संस्थेत कर्ज रक्कमेची परतफेड ही द.सा.द.शे. १५ टक्के व्याजदराने जबाबदारी स्वीकारली. सबब वादी संस्था प्रतिवादींकडून दावा रक्कम द.सा.द.शे. १५ टक्के दराने वसूल करणेस पात्र आहे.

१३. सदर कामी आपल्या समोर प्रतिवादी यांनी त्यांच्या कैफियतीव्दारे कथन केले की, प्रतिवादी क्र. १ यांनी वादी संस्थेकडून कर्ज घेतले, ते फक्त जामीन आहेत त्यामुळे फक्त प्रतिवादी क्र. १ सदर कर्ज रक्कम फेडण्यास जबाबदार आहेत व त्यांच्या स्थावर मिळकतीतून वादी संस्थेने व्याजासह कर्जाची रक्कम वसूल करावी. सदर कथनाच्या अनुषंगाने वर चर्चितेप्रमाणे ही बाब स्पष्ट झाली आहे की, प्रतिवादी क्र. १ यांनी कर्ज घेतले व प्रतिवादी क्र. २ व ३ यांनी जामीनदार म्हणून सदर कर्ज फेडण्याची जबाबदारी स्वीकारली. याउपर वर चर्चितेप्रमाणे निशाणी २६ वरील वचनचिठ्ठी अन्वये प्रतिवादी क्र. २ यांनी दावा रक्कम फेडण्याची जबाबदारी स्वीकारल्याची बाब दिसून येत आहे. याउपर प्रतिवादी क्र. २ हे त्यांच्या जामिनकीतून मुक्त झाले होते याबाबत कोणताही ठोस पुरावा त्यांनी न्यायपटलावर आणलेला नाही. अशा परिस्थितीत वादी संस्था मागणी करत असलेली दावा रक्कम फेडणेस प्रतिवादी क्र. १ ते ३ वैयक्तिक व संयुक्तिक जबाबदार असल्याची बाब दिसून येत आहे. सबब मी मुद्दा क्र. १ करिता निष्कर्ष नकारार्थी नोंदवत आहे.

मुद्दा क्र. २ करिता :-

१४. वर चर्चितेप्रमाणे वादीच्या तोंडी व लेखी पुराव्यावरून प्रतिवादी क्र. १ यांनी वादी

संस्थेकडून कर्ज घेतले व प्रतिवादी क्र. २ व ३ त्यांना जामिनदार होते. तसेच प्रतिवादींनी वादीकडून घेतलेले कर्जाची परतफेड केले नसलेबाबतची बाब सिद्ध केली आहे. त्यामुळे वादी संस्था प्रतिवादी क्र. १ ते ३ यांच्याकडून वैयक्तिक व संयुक्तिकरित्या रक्कम रु. १, २३, ७१६/- द.सा.द.शे १५ टक्के व्याजदराने वसूल करण्यास पात्र आहे. म्हणून मी मुद्दा क्रमांक २ करीता खालील प्रमाणे आदेश पारीत करित आहे.

आदेश

१. वादीचा दावा अंशतः मंजूर करणेत येत आहे.
२. प्रतिवादी क्र. १ ते ३ यांनी वैयक्तिक व संयुक्तिकरित्या वादी संस्थेची थकीत असलेली कर्ज रक्कम रु.१, २३, ७१६/- अधिक सदर रकमेवर व्याज द.सा.द.शे.१५% प्रमाणे दिनांक ०७/०१/२०२० पासून ते रक्कम फिटेपर्यंत देण्यात यावी.
३. प्रतिवादी क्र. १ ते ३ यांनी या दाव्याचा खर्च वादीस देण्याचा आहे.
४. येणे प्रमाणे हुकूमनामा करणेत यावा.

ठिकाण - कोल्हापूर.
दिनांक - १८/०७/२०२६.

सही/-
(श्रीमती ई. अ. भास्कर)
न्यायाधीश
सहकार न्यायालय क्र.१, कोल्हापूर.